

Een evaluatie van de afgelopen 5 maanden

Het is eind november als we dit stuk opmaken, de Domus van het Leger des Heils (hierna te noemen LDH) wordt ingericht, de nieuwe bewoners zijn verhuisd naar Rijckholt en het convenant is getekend. Dus voor ons de hoogste tijd om een evaluatie samen te stellen van hetgeen er gebeurd is in de afgelopen 5 maanden en wat wij als stichting bereikt c.q. niet bereikt hebben voor onze achterban in Rijckholt en Gronsveld.

Hoe alles begon

Aan het begin van de zomer werden wij als inwoners van Rijckholt en Gronsveld zeer verrast met het nieuws dat het Leger des Heils voornemens was hun Domus te verhuizen van Wijkerpoort Maastricht naar het voormalige klooster in Rijckholt. Wij werden hiervan op de hoogte gesteld door een brief van de gemeente met een uitnodiging voor een informatiebijeenkomst die in het Koetshuis plaatsvond op 6 juli. Deze bijeenkomst was goed bezocht door de inwoners van Rijckholt en Gronsveld en riep felle reacties op. Mensen waren niet gecharmeerd van de plotselinge veranderingen en maakten zich grote zorgen over de veiligheid en leefbaarheid in onze dorpen. Immers zouden de nieuwe bewoners naast hun fysieke problemen vooral ook kampen met verslavingsproblematiek en psychische problemen. Het was een emotionele bijeenkomst; mensen waren woest op de gemeente dat dit 'weer' zo ging, daarbij refererend aan de gebeurtenissen omtrent de vermeende komst van het AZC enkele jaren geleden maar vooral ook omdat er een kans gemist werd om voor de eigen inwoners van onze dorpen een mooie (woon)locatie in te richten voor onze ouder wordende bevolking. Ook waren we bezorgd dat we te weinig tijd zouden hebben om gedegen actie te kunnen nemen. Immers kregen we in een zomervakantieperiode dit nieuws te horen en stond de verhuizing gepland voor medio oktober.

De stichting volgt 2 sporen

Al met al reden genoeg om onze Stichting Burgerplatform Rijckholt-Gronsveld (hierna te noemen BRG) uit zijn winterslaap te halen. We gingen aan de slag met als doel; Rijckholt en Gronsveld veilig en leefbaar te houden. Als eerste actie dienden we een Woo (wet open overheid)-verzoek in bij de gemeente om inzicht te krijgen in het verloop van de besluitvorming omtrent dit gegeven. De gemeente liet ons lang wachten op de stukken en eind augustus kwam dan eindelijk de informatie die we nodig hadden. Pas toen konden we voor ons gevoel aan de slag. We spraken een 2-sporenbeleid af:

1. Zitting nemen in de Klankbordgroep (hierna te noemen KBG) en tot een convenant komen.
2. Het uitzoeken van de procesgang en het vormgeven van eventuele alternatieve scenario's.

We lichten graag toe hoe beiden sporen uitgepakt hebben:

Spoor 1. Zitting nemen in de Klankbordgroep en tot een convenant komen

We gingen dus mee aan tafel zitten bij de Klankbordgroep. Binnen deze groep zaten vertegenwoordigers van het Leger des Heils, van de gemeente, van de politie, diverse inwoners van Rijckholt en een afvaardiging van onze stichting. De bedoeling van deze groep was het tot stand brengen van een convenant; een soort van contract waarin deze partijen samen afspraken maken over de veiligheid en leefbaarheid die specifiek betrekking hebben op de komst van de Domus. Verderop in het proces ontdekten wij dat dit een door het LDH ontwikkelde strategie is om weerstand vanuit een gemeenschap om te zetten in acceptatie en acceptatie uiteindelijk om te zetten in medewerking aldus het Leger des Heils.

In circa 10 vergaderingen probeerden de eerder genoemde partijen tot een document te komen dat zou helpen om de veiligheid en leefbaarheid te handhaven voor de inwoners van Rijckholt en Gronsveld.

Wij als stichting hebben dit als een moeizaam proces ervaren. De eerste 3 bijeenkomsten verliepen niet zoals het behoorde te verlopen. Mails naar de directeur Leger des Heils van regio Limburg/Noord-Brabant en daaropvolgende telefoon gesprekken tussen inwoners en de betreffende directeur bracht daar enige verandering in. Allereerst werd er onderling lang gezocht naar een modus waarin het overleg op wederzijds respect en hoor/wederhoor gebaseerd werd. Uiteindelijk bleek dit de minst moeilijke uitdaging. Vele momenten zijn er gespendeerd aan het onder woorden brengen van de door ons gewenste afspraken waarbij wij helaas tot de conclusie zijn gekomen dat er uiteindelijk weinig écht concrete afspraken ten faveure van onze eigen veiligheid en leefbaarheid op papier vastgelegd zijn. Dit is voor een deel ook te wijten aan het feit dat de vertegenwoordigers vanuit de inwoners van Rijckholt vaak niet op één lijn zaten. Een aantal kritische inwoners kon halverwege het traject niet meer de motivatie opbrengen om te blijven deelnemen aan de KBG bijeenkomsten. Ze kregen het gevoel dat er toch niets gedaan werd met hun kritiek. Daarnaast was er ook een deel van de inwoners die helemaal niet afwijzend stonden t.a.v. het vestigen van een Domus van het LDH. Dit mag uiteraard. Dat maakt echter het innemen van een sterk standpunt t.a.v. Gemeente, Politie, en LDH er niet makkelijker op. Daarnaast zijn we in het hele proces behoorlijk teleurgesteld geweest in de vertegenwoordigers van de gemeente. Wij hebben gepoogd in deze klankbordgroep de inwoners van Rijckholt en Gronsveld te vertegenwoordigen en hebben het helaas zo ervaren dat de aanwezige gemeentefunctionarissen niet als hoogste prioriteit hadden om onze veiligheid en leefbaarheid te waarborgen maar vooral bezig waren met het tot stand brengen van een convenant. Dit leek even op een op een positieve manier te veranderen na het onverwachte bezoek van de burgemeester aan een KBG bijeenkomst. Toch moeten we concluderen dat het convenant op geen enkel punt beslissingsbevoegdheid bij de inwoners legt. De uiteindelijke beslissing betreffende alle punten in het convenant ligt bij de eigenaren van het voormalige klooster en de huurders (in dit geval het LDH). De inwoners is eigenlijk alleen toegezegd dat ze op tijd geïnformeerd worden over mogelijke veranderingen en aanpassingen in de toekomst en om advies gevraagd zullen worden. De gemeente zelf, kan alleen beslissingen nemen op het gebied van de omgevingsvergunning en veiligheid van de inwoners van Rijckholt en Gronsveld. Leden van het BRG hebben het convenant dan ook niet voor akkoord getekend maar voor gezien. Ook is in het convenant opgenomen dat, de inwoners die zitting hebben genomen in de KBG en het convenant getekend hebben, niet aansprakelijk gesteld kunnen worden voor mogelijke gevolgen in de toekomst.

Is het dan allemaal voor niets geweest? Zeer zeker niet. We zijn zeer dankbaar voor de goede en constructieve relatie die we opgebouwd hebben met het Leger des Heils, andere individueel betrokken inwoners en uiteindelijk zelfs met de buurtagent en de BOA. Ons is duidelijk geworden dat hun er veel aan gelegen is dat de komst van de Domus in Rijckholt zal uitdraaien op een positieve ervaring voor de inwoners van Rijckholt en Gronsveld. Het mag wel duidelijk zijn dat geen van de betrokken partijen garanties kan geven of heeft gegeven, gezien de doelgroep. Ook hebben we toch een aantal details in het convenant weten te borgen die zeker in het voordeel van veiligheid en leefbaarheid zullen werken. Verderop in dit document daarover meer.

Op woensdag 13 november werd door alle eerder genoemde partijen het convenant getekend waarmee min of meer het startschot van de verhuizing van de Domus gegeven werd. Daarmee werd het tot stand brengen van het convenant afgerond. Afgesproken is dat dit een document is wat bijgeschaafd kan worden indien de praktijk erom vraagt. Ook blijft de Klankbordgroep voorlopig op

maandelijks basis bij elkaar komen om samen een vinger aan de pols te houden, te evalueren en bij te sturen waar nodig.

Spoor 2. Het uitzoeken van de procesgang en het vormgeven van eventuele alternatieve scenario's

De start van het uitzoeken van de procesgang was gemaakt met het opvragen van de Woo stukken. Deze lieten heel duidelijk zien dat de gemeente en het Leger des Heils door een extern adviesorgaan geadviseerd waren om de Domus van het Leger des Heils NIET naar Rijckholt te verhuizen. We waren gechoqueerd dit te lezen en kregen heel veel vraagtekens bij de zuiverheid van dit gebeuren. Daardoor vroegen we direct een afspraak aan met burgemeester en wethouders. Toen het krijgen van deze afspraak lang op zich liet wachten hebben we per mail contact gezocht met alle fracties uit onze gemeente. We hebben drie reacties terug ontvangen. Deze reacties kwamen neer op het volgende. "We begrijpen jullie terechte zorgen, maar kunnen niets aan de situatie veranderen. Gelukkig maakten Roger Ritzen en Niels Duits (beiden CDA) wél tijd voor ons vrij. Zij hebben op de achtergrond contact gezocht met het college wat uiteindelijk geleid heeft tot een gesprek met B&W. Ze hebben met verbazing ons verhaal en onze bevindingen beluisterd. Zó hadden ze het nieuws en de ontwikkelingen nog niet bekeken en de details uit het Woo onderzoek waren hun al helemaal niet bekend. Na dit gesprek kwam al snel de datum op tafel voor het door ons aangevraagde gesprek met Burgemeester en desbetreffende wethouders – wij werden op 2 oktober verwacht op het gemeentehuis.

Gelijktijdig ontstond er ook binnen onze stichting discussie over het wel of niet inwinnen van juridisch advies. Uiteraard waren we spoor 1 al in gegaan en waren we er unaniem van overtuigd dat samenwerking de resultaten ten goede zou komen. Omdat er toch veel vraagstukken bleven rondzoemen in onze gelederen maar zeker ook onder de inwoners van de beide dorpen over of de besluitvorming tot de komst van de Domus wel op legale wijze verlopen was en of dit wel allemaal zomaar kon, werd uiteindelijk door de meerderheid in de stichting besloten om op preventieve basis informatie in te winnen bij een jurist. Daardoor zouden we antwoorden krijgen die de interne gesprekken meer richting konden geven en waardoor ook ons plan duidelijker vormgegeven kon worden. De meest centrale vragen waren; mag de gemeente dit zomaar besluiten? Is alles op legale wijze verlopen? En kunnen we de komst van de domus op juridische gronden überhaupt nog stoppen of vertragen?

Al snel werd een en ander duidelijk, zowel door de terugkoppeling van onze jurist maar ook door het gesprek op 2 oktober met de Burgemeester en betrokken Wethouders.

Zoals u eerder op onze site en FB pagina heeft kunnen lezen hebben we de burgemeester en de betrokken wethouders zeer kritische vragen voorgelegd over de hele procesgang. Al heel snel in het gesprek werd duidelijk dat, alhoewel de gemeente betrokken was geraakt bij de komst van de Domus, zij niet in de positie waren om überhaupt goedkeuring óf afkeuring te geven aan de komst van de Domus. De vestiging van de Domus blijkt een kwestie te zijn tussen Leger des Heils en de pandeigenaar van het voormalige klooster. Immers rust er een bestemming op het voormalige klooster van 'zorg' en de Domus van het Leger des Heils valt onder deze bestemming; er wordt immers zorg verleend aan de behoeftige bewoners van de Domus. En dus werd ook al heel snel duidelijk dat de komst van de Domus niet meer te vertragen noch te voorkomen was. Ook gingen we in op het feit dat er al lang voordat de omgevingsvergunning verstrekt was, verbouwd werd in het voormalige klooster t.b.v. de komst van de Domus. Ook dat is gezien het reeds gevestigde bestemmingsplan conform de regels verlopen. Een paar vragen blijven ons toch bezig houden. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid van hun inwoners. Had de gemeente op dit punt misschien meer kunnen doen? In het kritisch rapport van de Initiatieftafel werd benoemd dat er wel

degelijk risico's waren op het gebied van de veiligheid van de inwoners van Rijckholt en een mogelijke aantasting van de leefbaarheid in en om de kern Rijckholt. Deze risico's mochten niet gebagatelliseerd worden. De plannen voor vestiging van een Domus in Rijckholt voldeden op een aantal punten niet aan de afspraken die zes gemeenten onderling gemaakt hebben binnen het uitvoeringsplan "Zicht Op Thuis." Deze afspraken zijn ingegaan op 1 januari 2023. Wat betreft de vestiging van een Domus in Rijckholt heeft onze gemeente de gemaakte afspraken gewoon genegeerd. Dit blijft ook een moeilijk te begrijpen punt. Ook stond in het kritische rapport van de Initiatieftafel dat de uiteindelijke beslissing bij de gemeente lag!

Is dan alles zomaar goed gegaan en waren wij allemaal onterecht verontwaardigd over deze procesgang? Absoluut niet. In hetzelfde gesprek werd duidelijk dat er een communicatieve chaos geheerst heeft in het voorjaar in het gemeentehuis. Dit heeft uiteraard te maken met de wisseling van de wacht tussen de beide burgemeesters. Ook kon men ons niet eenduidig op alles antwoord geven. Waarom heeft het zolang geduurd dat de gemeente gecommuniceerd heeft met de inwoners en hoe kan het dat daar weinig inspraakmogelijkheden meer waren toen er eenmaal gecommuniceerd werd? Is dit alles met opzet zo gedaan om ons inwoners vleugellam te maken en zo de plannen erdoor te duwen? Het eerlijke antwoord is nee. Het is niet met opzet gedaan maar het proces is communicatief uiterst ongelukkig verlopen. Het is u wellicht niet onbekend dat de burgemeester niet alleen naar ons als stichting op 2 oktober daarvoor zijn excuses gemaakt heeft maar dit ook nogmaals openlijk gedaan heeft op de tweede inwonersbijeenkomst op 1 november jongstleden.

Alle details over de juridische basis en gronden waarop dit plan tot stand gekomen is werd min of meer ook zo door onze jurist bevestigd waardoor ons niet anders restte dan kritisch te blijven meewerken aan het convenant en te kijken hoe we dan wel nog konden werken aan leefbaarheid en veiligheid in Rijckholt en Gronsveld ná de komst van de Domus.

Wat hebben we bereikt?

Nadat ons duidelijk werd dat het proces niet mooi maar wel legaal verlopen is, zijn we gaan nadenken hoe we die veiligheid en leefbaarheid zo groot mogelijk konden maken voor alle inwoners. Op 2 oktober legden wij mondeling ons wensen/eisenpakket bij de burgemeester en wethouders op tafel:

1. Meer straatverlichting in de nabij gelegen buurt van het voormalige klooster:
2. Camerabeveiliging op de openbare weg inclusief kenteken camera's:
3. Meer politie inzet/schrikbeleid naar potentiële drugsdealers om gelijk vanaf het begin duidelijk te maken dat dat soort praktijken niet welkom zijn in Rijckholt:
4. Uitspraken en toelichting van de gemeente omtrent het handhaven van het damoclesbeleid (het handhaven omtrent (hard)drugs binnen de gemeente).

Dit allemaal natuurlijk om drugsdealers en andere illegale praktijken af te schrikken en zoveel mogelijk buiten de poorten van onze dorpen te houden.

We zijn er toch wel trots op dat een aantal van onze wensen wel ingevuld zijn. Zo ligt er een plan voor meer straatverlichting momenteel ter besluitvorming aan het college voor. Hopelijk zal hier binnenkort positief op gestemd worden zodat er meer straatverlichting aangebracht wordt wat de veiligheid ten goede zal komen en tevens illegale praktijken af zal schrikken. Daarnaast heeft de burgemeester afspraken gemaakt met de politiechef om de omgeving van het klooster de hoogste prioriteit te geven voor de eerste 6 maanden zodat ook op dit niveau duidelijk is dat er geen plek is voor ongewenste praktijken. Op onze vragen over het damoclesbeleid is uiteindelijk ook duidelijk geantwoord en wat betreft camerabeveiliging is geantwoord dat er momenteel geen mogelijkheden

voor zijn. Dit kan in de toekomst alleen maar veranderen als er negatieve voorvallen plaatsgevonden hebben die een ingrijpende maatregel als het plaatsen van camera's in de openbare ruimte rechtvaardigen.

Tot slot

Al met al sluiten wij deze intensieve periode af met het gevoel dat we er alles aan gedaan hebben om de veiligheid en leefbaarheid binnen Rijckholt en Gronsveld te borgen. Zijn al onze inspanningen succesvol geweest? Zeer zeker niet! Hadden we er meer kunnen uithalen? Wij denken gezien de juridische omstandigheden helaas van niet. Dit zou wel het geval zijn geweest, wanneer de gemeente eerder en vaker in gesprek zou zijn gegaan met de inwoners en onze stichting. Vanuit onze stichting is regelmatig / jaarlijks contact gezocht met de gemeente en aangedrongen op actie t.a.v. een nieuwe bestemming voor het zusterklooster in Rijckholt. Hier is nooit iets mee gedaan!

Zijn we nu blij dat de Domus zich gevestigd heeft in Rijckholt? We blijven daar sceptisch over. Mede ook omdat we nog steeds teleurgesteld zijn dat er geen mogelijkheden in het klooster gecreëerd zijn voor de eigen inwoners van Rijckholt en Gronsveld; zeker gezien de woningnood voor zowel jongeren als ook de oudere inwoners. Hier hadden ook mooie seniorenappartementen gebouwd kunnen worden met aangebouwde balkons die uitzicht gaven op het prachtige Savelsbos. In de prachtige omvangrijke tuin hadden een aantal geschakelde kleine woningen gebouwd kunnen worden voor senioren, alleenstaanden of eenoudergezinnen. De refter met het prachtige zonnige terras met aangesloten keuken en opslag had omgebouwd kunnen worden in een leuke horecagelegenheid ten dienste van alle bewoners van dit complex om wat te eten of een kopje koffie met gebak te nuttigen met hun bezoek of kinderen en kleinkinderen, maar ook als pleisterplaats voor de honderden wandelaars en fietsers die jaarlijks gebruik maken van de Voerenweg en langs of om het oude zusterklooster wandelen of fietsen. De grote kelders hadden omgebouwd kunnen worden tot bewegingscentra voor therapie of gewoon om wat aan het behoud van je conditie te werken. In Immaculata had een administratief centrum gevestigd kunnen worden en een vaste zusterspost van Envida. Een praktijklokaal voor stagiaires in de zorg of verpleging en misschien wel een mooi zaaltje voor alle verenigingen en inwoners uit de kernen Rijckholt en Gronsveld. En dan als laatste. Het opzetten en onderhouden van mooie contacten, zoals dat in de tijd dat de zusters hier nog woonden gebruikelijk was. Kerstvieringen met oud en jong, Sinterklaasvieringen, Bezoek van CV de Sjnuffelere met zaate hermenie en aanhang om even samen Carnaval te vieren, Bezoek van de Grote en Kleine schutterij bij het paolhowwe en het koningmeisteken, paaseieren zoeken in de prachtige tuinen, concerten van de Harmonie van Gronsveld, misschien zelfs wel een kleine braderie... Kortom mogelijkheden te over. Het is toch wel jammer dat we (GEMEENTE EN INWONERS VAN RIJCKHOLT) dit allemaal verloren hebben laten gaan. Ja, ja, mooie plannen, maar is dat wel te betalen? De vestiging van Wonen plus, LDH en waarschijnlijk Levanto, kost de gemeente (WMO) en de overheid (WLZ) ook enorm veel geld, waarschijnlijk zelfs nog meer. Zoek dat maar eens op in de jaarlijkse begroting van deze organisaties en de begroting van onze gemeente. Wanneer onze gemeente in de afgelopen 20 jaar meer werk had gemaakt van burgerparticipatie had het klooster een heel andere bestemming gekregen, dat is zeker!

Ook blijven we van mening dat het voor ons als inwoners maar ook voor de bewoners van de Domus geen goede en passende plek is om mensen met deze achtergrond te vestigen. Dit was onder andere ook één van de argumenten van de Initiatieftafel om het LDH te adviseren om naar een andere locatie op zoek te gaan, hoe moeilijk dit ook zou zijn.

We zijn wel gaan geloven in de goede bedoelingen van het Leger des Heils en begrijpen ook hun keuze om ondanks het negatieve advies in den beginne zich toch te vestigen in ons mooie Rijckholt; immers wie wil hier nou niet wonen?

Wij blijven de komende periode de vinger aan de pols houden, blijven kritisch op het naleven van het convenant en zijn dankbaar dat met name de burgemeester zich inzet om de communicatie met de inwoners open te houden en bereikbaar te zijn voor ons; de gewone mensen die ons prachtige dorp en de rijke natuur eromheen liefhebben. Ook met het oog op de verdere invulling van het klooster blijven we actief betrokken bij alle ontwikkelingen en willen we ons op die manier blijven inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid in Rijckholt en Gronsveld.

En daarmee rest ons nog 1 vraag voor u beste lezer. Wij krijgen de komende periode de kans om samen met B&W en de pandeigenaren in gesprek te gaan over de verdere invulling van het klooster. Wat zijn uw wensen nog voor de invulling van het klooster? Welke ideeën heeft u die hierbij kunnen helpen? Zou u deze wensen en/of ideeën willen mailen naar info@stichtingbrg.nl. Hoe meer reacties we van u krijgen, hoe breder de input gedragen wordt vanuit onze gemeenschap, hoe sterker we onze positie duidelijk kunnen maken. Uiteraard zullen we, zoals u van ons gewend bent, hierover blijven communiceren met u en u blijven betrekken daar waar mogelijk.

U ziet er is heel wat werk verzet waarbij we ook de nodige kosten hebben moeten maken. Denk daarbij aan kosten voor een website, drukwerk en uiteraard voor het inwinnen van juridische advies. Mocht u de stichting verder willen ondersteunen dan zouden wij een donatie heel erg waarderen. Uw bijdrage kunt u storten op NL57RABO0309616336 t.n.v. Stichting Riekelt blijft Riekelt.

Wij willen alle mensen die onze stichting gesteund en onze werkzaamheden gevolgd hebben, ontzettend bedanken en hopen onze dorpsbelangen ook in de toekomst te mogen en kunnen blijven behartigen.